

METSO-ohjelma 2008–2025:

vapaaehtoisen suojelun onnistumiset ja haasteet

Kimmo Syrjänen¹, Saija Kuusela¹, Susanna Anttila¹, Mirja Rantala² ja Terhi Koskela²

¹*Suomen ympäristökeskus ja* ²*Metsäntutkimuslaitos*
kimmo.syrjanen@ymparisto.fi;

1

METSO-ohjelma 2008–2025:

- Vuonna 2014 VALTIONEUVOSTON PERIAATEPÄÄTÖS ETELÄ-SUOMEN METSIEN MONIMUOTOISUUDEN TOIMINTAOHJELMAN JATKAMISESTA 2014-2025
- Ympäristöministeriö ja Maa- ja metsätalousministeriö toteuttavat METSOa yhteistyössä
- ELY-keskukset ja Suomen metsäkeskuksen alueyksiköt tekevät käytännön työn maakunnissa
- Mukana laaja toteuttajakunta: MTK, Metsäteollisuus, Suomen luonnonsuojeluliitto, Metsähallitus, WWF Suomi, Metsänomistajien liitot ja metsänhoitoyhdistykset, Kuntaliitto, metsätalouden kehittämiskeskus Tapio, Metsäntutkimuslaitos ja Suomen ympäristökeskus jne.

- **YM: maanomistajien vapaaehtoisesti tarjoamia alueita perustetaan yksityisiksi luonnonsuojelualueiksi tai hankitaan valtiolle yhteensä 96 000 hehtaaria.**
- **MH: uusia suojelualueita 10 000 + 13 000 ha valtion talousmetsissä.**
- **MMM: yksityismetsissä lisätään monimuotoisuutta turvaavia kohteita 82 000 hehtaaria. Näihin kohteisiin sisältyy 400-800 kpl luonnonhoitohankkeita.**
- **Yhteensä 14 toimenpidekokonaisuutta**

3

METSO -toimintaohjelman tavoitteista

Mihin verrataan? Esim. suojeluohjelmat (6 kpl):

- Soidensuojelun perusohjelma -79, -81 (605 700 ha)
- Lintuvesien suojeluohjelma -82 (74 750 ha)
- Harjajensuojeluohjelma -84 (97 000 ha)
- Lehtojensuojeluohjelma -89 (5 300 ha)
- Rantojensuojeluohjelma -90 (133 900 ha)
- Vanhojen metsien suojeluohjelma -93 -95 -96 (yht. 320 000 ha, Etelä-Suomi 23 000 + 3900 ha, Kuusamon yhteismetsä 14 000 ha, Pohjois-Suomi yksityismaita 8 500 ha)
- Natura laajennuksineen -98,-02,-09 (uutta 138 200 ha / 28 200 ha yksit.)
- Yksityiset luonnonsuojelualueet (n. 220 000 ha yht. / josta 120 000 ha muut kuin ls. ohjelmat)
- **Yksityismaiden metsien suojelu ollut aina erittäin haastavaa perinteisillä suojeluohjelmilla**

METSON onnistumiset

yle UUTISET

Uutiset +

Urheilu +

Osallistu

Sää +

Tuoreimmat

UUTISET > LUONTO

Luonto 31.10.2014 klo 16:54 | päivitetty 31.10.2014 klo 16:54

Veroporkkana maistuu metsänomistajille – vapaaehtoinen suojeleminen on suosittua

Vapaaehtoisen metsiensuojeluohjelman METSON avulla on suojeltu lähes 30 000 hehtaaria suomalaista metsää. Eniten vapaaehtoisia soiden ja metsien suojelupalstoja on Etelä-Savossa.

Pääuutiset

Ukraina klo 13:01

Saksan ulko
Ukrainan tila
vakava

METSON onnistumiset

Suojeluohjelmiin verrattuna METSO on jo onnistunut hyvin Etelä-Suomen yksityismaiden suojelussa, koska:

- Metsä- ja ympäristösektorit tekevät yhdessä
- Saavutettu hyvä yhteistyö Suomen metsäkeskuksen ja ELY-keskusten välillä (mm. markkinointi, kohteiden välitys)
- Toimia suojelualueilla ja talousmetsissä
- Maanomistajien luottamus ympäristöviranomaiseen vahvistunut
- Maanomistajat melko tyytyväisiä korvauksiin (ls. lain korvaukset verovapaita)
- Tarjonta jatkuu vaikka markkinointi vähäistä
- Valintaperusteet toimivat ja laadultaan hyviä metsiä saadaan ohjelmaan
- Koulutukseen, neuvontaan ja viestintään panostettu
- Tutkimus- ja hanketoimintaa sopivasti

METSON onnistumiset

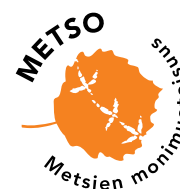

- Uusia suojelualueita nyt noin 30 000 hehtaaria yksityismailla ja valtionmailla yli 20 000 hehtaaria. Ympäristötukikohteita noin 30 000 hehtaaria.
- Rahoitustaso noin 40 miljoonaa vuodessa
- Perustuu ohjelman sosiaaliseen (sekä poliittiseen) hyväksyntään sekä laajan sidosryhmäjoukon yhdessä tekemään työhön

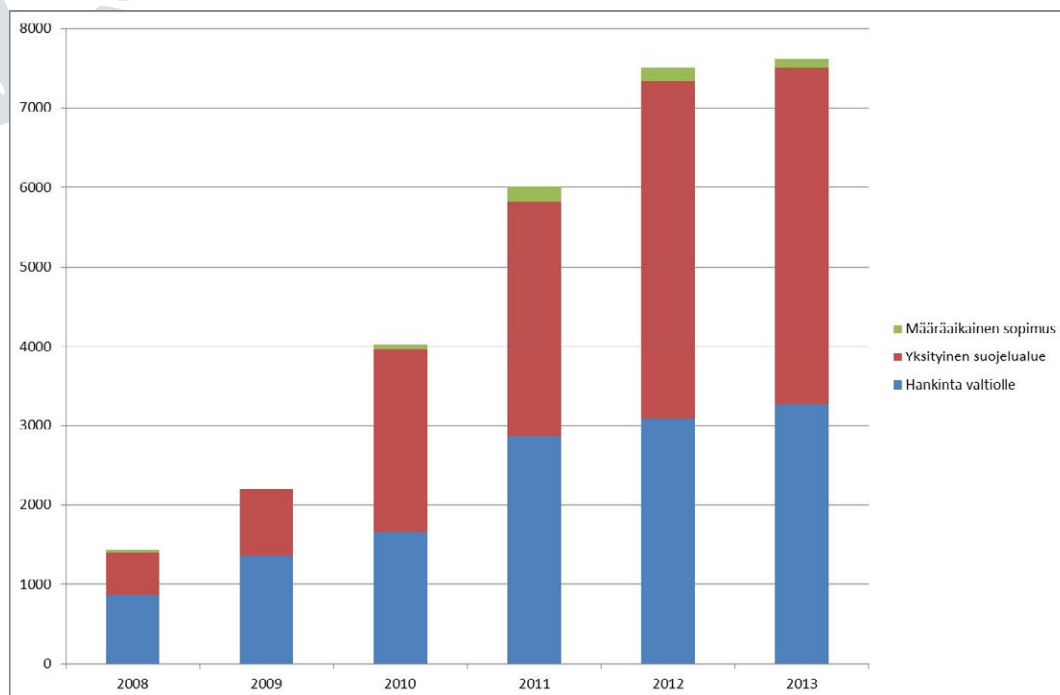
Taulukko 1. Valtion talousarviolukuja 2008–2013, YM ja MMM (milj. €).

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
METSO hankinnat ja korvaukset (YM)	7	8,5	22,5	29	32	33,6	34
Metsäluonnon hoidon edistäminen: ympäristötuki ja luonnonhoitohankkeet (MMM)	6,8	8,0	10,3	10,8	7,3	7,5	6,8

METSON onnistumiset

- Tavoitteet sekä ELY-keskusten että Suomen metsäkeskuksen osalta edenneet hyvin

METSOOn onnistumiset

Tutkimusta ja hanketoimintaa metsälajistosta ja talousmetsien luonnonhoidosta.

- Puutteellisesti tunnettujen metsälajien PUTTE-ohjelma
- Verkostohankkeet
- Luonnonhoidon kehittämishankkeet
- Metlan METSO-tutkimushankkeet

Yhteistyö lisääntynyt huimasti

<http://www.metsonpolku.fi/fi/hankkeet/index.php>

<http://www.ymparisto.fi/putte>

METSOOn onnistumiset

- MetZo 2010-2014 yhteishanke
- Metsävara Zonation nyt käytössä Suomen metsäkeskuksessa ja ELY-keskuksissa METSOOn toteuttajilla
- Perustuu metsävara-aineistoihin ja monilähde VMI:hin

<http://www.metsonpolku.fi/fi/hankkeet/Zonation.php>

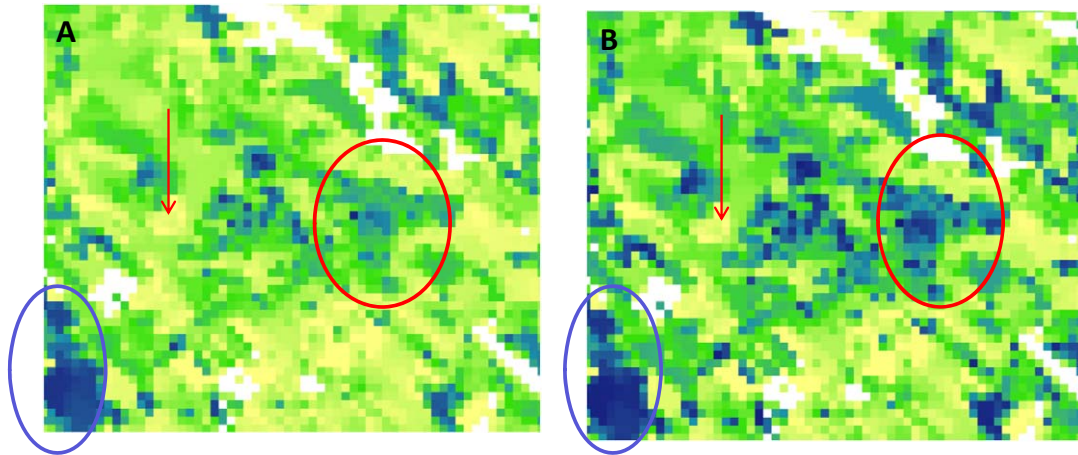

Alueyksikkökohtaiset metsäelinympäristöjen analysit 2012

Kytkeytyneisyys

Monimuotoisuuden jakautuminen

Value
Suuri monimuotoisuusarvo
Pieni monimuotoisuusarvo

- Kuva A: Puuston ja kasvupaikan monimuotoisuuspiirteet otettu huomioon (paikallinen laatu)
- Kuva B: Puuston ja kasvupaikan monimuotoisuuspiirteet + kytkeytyneisyys suojelualueisiin sekä metsälain arvokkaisiin elinympäristöihin
- Muutos tapahtuu suhteellisessa arvojakaumassa

metsäkeskus

Antti Leinonen 2012 (kuvakaappaus Antin esityksestä)

11

METSON haasteet

”Tavoitteena osaltaan pysäyttää metsäisten luontotyyppien ja metsälajien taantuminen ja vakiinnuttaa luonnon monimuotoisuuden suotuisa kehitys v. 2025 mennessä”

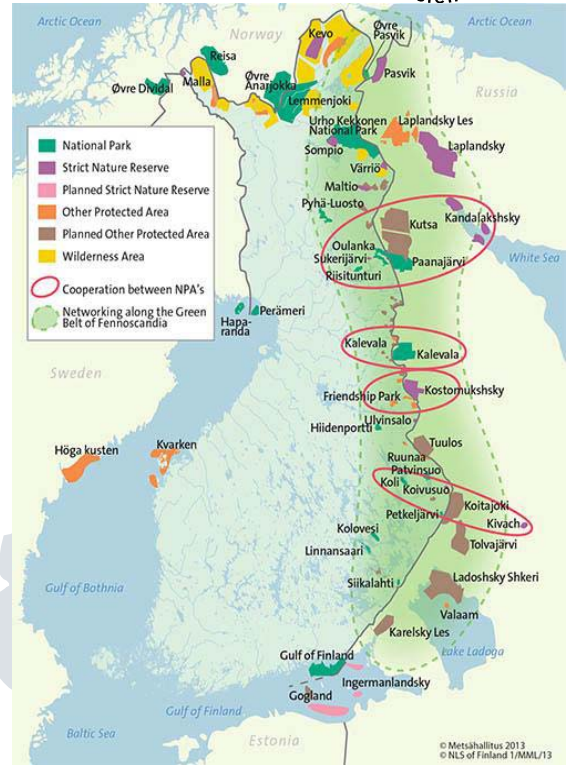
- Ympäristöministeriön ja Maa- ja metsätalousministeriön politiikkalinjaukset rahoituksen painopisteistä kiristyneet nykyisessä taloudellisessa tilanteessa viime vuosina
- Julkishallinnon tuottavuusohjelma / ELY-keskusten ja Suomen metsäkeskuksen organisaatiouudistus
- Kemeran rahoitustason lasku ja verollisuus, muutokset kohteiden välityspalkkioissa
- Välityspalkkioiden ja kannustimien kehittäminen ELYissä
- ELY keskusten METSO-rahoituksessa odotettavissa iso heikkeneminen lähivuosina
- Alkuperäisten tavoitteiden evaluointi ja uudelleen kohdentaminen tarpeen
- EU:n ja YK:n monimuotoisuustavoitteet 2020 – onko jo luovutettu metsien osalta?

METSON haasteet

2014-2025 METSON liittäminen muihin käynnissä oleviin ohjelmiin ja tavoitteisiin – kytkeytyvyys eri mittakaavatasoilla

- Fennoskandian vihreä vyöhyke?
- Nagoya – Aichi 15 % ennallistamistavoite (ELITE?), 17 % suojelualue tavoite?
- Ekosysteemien kunnostaminen suotuisaan tilaan 2050 ?
- Soidensuojeluohjelma?
- Ilmaston muutokseen varautuminen?

Oppiminen tarpeen: metsänomistajien, toteuttajien ja tutkijoiden näkemysten huomioiminen

Kiitos!